

H. Ch. Andersen

PUT MALE SIRENE

PUT MALE SIRENE

PRIČA IZ PODMORSKOG ŽIVOTA

Napisao: HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Prevela: VANDA LIPNJAK

KNJIŽNICA DOBRE DJECE

KNJIGA PETNAESTA

*Izdano s dopuštenjem Matice Hrvatske broj 80.
od 20. VIII. 1943. i s odobrenjem Državnog zavoda za narodnu
prosvjetu br. 3543. od 20. VIII. 1943.*

Ciena 100 Kuna

PUT MALE SIRENE

Daleko na moru voda je modra kao latice različka i bistra kao kristal, ali je veoma duboka; tako duboka, da bi pokrila zvonike mnogih crkava, pa čak i kad bi oni stajali jedan povrh drugoga. Tamo na samome dnu žive morske kćeri, koje mi zovemo sirenama.

NA DNU VELIKOG PLAVOG MORA.

Ne treba vjerovati, da se na morskom dnu nalazi samo bieli, žuti ili sivi piesak. Tamo rastu najčudnije biljke i drveće s tako nježnim stabljikama i granama, da ih najmanje gibanje valova može zanjihati, kao da i u njima ima života. Velike i male ribe prolaze poput striela kroz granje, baš kao što u našem svietu ptice prolaze kroz krošnje naših stabala.

Na najdubljem mjestu ima Kralj sirena svoj dvorac. Zidovi su mu od koralja, dugi i šiljasti prozori od najsvjetlijeg jantara, a krov od sedefastih školjka, koje se otvaraju i zatvaraju, čim se voda zaljulja. Taj je krov prekrasan, jer u svakoj školjci blistaju biseri, koji bi mogli biti ukras na kruni jedne kraljice.

Kralj sirena već je prije mnogo godina izgubio ženu, pa mu vodi kućanstvo njegova stara majka. Bila je to mudra stara gospođa, ali tako ponosna na svoje podrietlo, da je na svom repu uviek nosila dvanaest oštriga, dok su ostale sirene plemenita roda imale pravo nositi samo šest oštriga. Ali čitav ju je narod veoma poštovao i

još više volio, jer je upravo obožavala svoje unučice kraljevne.

Bilo ih je šest. Sve su bile prekrasne, ali je najmlađa bila najljepša od sviju. Pût je joj je bila nježna i svietla kao ružin list, a oči plave kao more u dubini. Kao sve sirene ni ona nije imala nogu, nego joj je tielo svršavalo ribljim repom.

Sestre Kraljevne igrale su se čitav dan po prostranim odajama Dvorca pod morem, kome su se koraljni zidovi produljivali i na površini razcvjetavali svoje cvjetove. Veliki prozori od jantara bili su otvoreni, pa su ribe plivajući kroz njih prolazile, kao što kadkad lastavice dolete u naše sobe, ako otvorimo prozore. Ali ribe su plivale pokraj Kraljevna, koje su ih hranile iz ruku i uživale, što ih mogu milovati.

VRTOVI SIRENA

Pred dvorcem bio je velik vrt pun zlatnog voća i cvieća. Jedno je cvieće bilo srednje plave boje, a drugo žarko kao vatra. Zemlja je bila pokrivena najsitnijim pieskom, ali plavim kao plamen sumpora, a sve je bilo obavieno čudnim plavim svietlom. Čovjek bi pomislio da se nalazi visoko na nebu, gdje ne dopire pogled sa zemlje, a ne da je na dnu oceana. Kad nije bilo vjetra, moglo se kroz čašku, iz koje je dolazilo svietlo, vidjeti sunce slično cvietu od crvena zlata.

U tom velikom vrtu svaka je Kraljevna imala svoj kutić, u kome je mogla kopati i saditi što je volja. Jedna je svom vrtu dala oblik peraje, drugoj se bolje sviđalo, da joj vrt bude sličan sireni; najmlađa je svoj načinila okrugao kao sunce i u njemu uzgajala cvieće crveno i sjajno

Život pod morem

kao zviezde. Bilo je to čudno diete; mirne i sanjarske ćudi. Dok su njezine sestre tamo amo

hodale igrajući se s tisuću čudnih predmeta, koje bi našle od potopljenih brodova, ona se zadovoljavala s kipom od biela mramora, koji je predstavljao liepog mladića, a pao je na dno nakon jednog brodoloma. Pokraj tog kipa zasadila je žalostnu vrbu nježno crvene boje, koja je izrasla u veliko stablo, kome su svježe i tanke grane padale sve do plavog pieska oko mladića i tako ga obukle u ljubičastu sjenu.

Mala je sirena najradije slušala razgovore o svietu nad vodom, pa joj je njezina stara bakica morala često pripoviedati sve, što zna o brodovima, gradovima, životinjama i ljudima. Od svega, što su joj o zemlji pripoviedali, najviše joj se svidjelo to, što na njoj cvieće ugodno miriše.

Morsko cvieće naime nema mirisa. Čudila se što je lišće na stablima zeleno i što ribe, koje tamo u zraku među drvećem plivaju, znadu pjevati tako visoko i liepo, da ih je milina slušati. Stara je baka uviek govorila o ptičicama gornjeg svieta kao o ribama, jer mala sirena, koja nije nikada vidjela ptice, ne bi mogla razumjeti što je to.

— Kad budeš imala petnaest godina, — rekla joj je stara gospođa, — smjet ćeš ići tamo gore i sjediti na mjesečini na stienama, pokraj kojih prolaze veliki brodovi; i odatle ćeš vidjeti šume i gradove.

POHOD GORNJEM SVIETU

Sliedeće godine jedna je sestra slavila svoj petnaesti rođendan. Ali kako je između svake od njih bila razlika od jedne godine, najmlađa je morala čekati još pet puta po dvanaest mjeseci,

Baka pripovieda

dok bude mogla ostaviti morsko dno i doći vidjeti kako izgleda naš sviet. Međutim je najsta-

rija sirena obećala ostalim sestrama, da će im pripoviedati sve, što bude vidjela prvi dan i da će im opisati ono, što joj bude najljepše. Jer baka je rekla samo jedan mali dio od onoga, što su one htjele saznati.

Ni jedna od njih nije toliko čeznula da sazna o zemaljskom svietu, kao najmlađa, baš ona, koja mora najdulje čekati. Noću je često stajala kod otvorena prozora i okom mjerila dubinu plave vode, dok su ribe, mašući svojim perajama i repovima, prolazile u svim smjerovima. Mogla je vidjeti mjesec i zviezde, koji su joj se kroz vodu činili vrlo bliedi i mnogo veći nego nama. Ako bi nešto kao oblak prešlo između nje i zviezda, znala je, da je to ili kit, koji pliva iznad nje, ili brod, na kome ima mnogo ljudi, koji sigurno ni ne misle na dražestnu malu sirenu pod vodom, koja pruža biele ruke prema hrbtu njihove građevine.

Dakle najstarija Kraljevna navršila je petnaest godina, pa se smjela podići na morsku površinu. Kad se vratila, nije njenom pripoviedanju bilo kraja ni konca. Ali osobito joj se svidjelo, kako je govorila, kad se mogla na mjesečini pružiti na klupi od biela pieska, dok je more mirno, i gledati na susjednu obalu, gdje je veliki grad, u kome bliešte svietla kao milijuni zviezda; kao da sluša glasbu slušala je štropot i buku kola i ljudi; vidjela je zvonike, koji poput igala probijaju nebo i slušala zvonjavu zvona.

Njezina sestrica gutala je njene rieči i svaki put, kad bi uvečer stajala kod otvorena prozora i okom mjerila dubinu plave vode, mislila je na veliki grad pun buke i štropota i uživala dok je zamišljala, da čuje zvonjavu crkvenih zvona.

Naredne godine imala je druga sestra pravo, da se popne na površinu i da pliva, gdje je volja. Stigla je u vrieme, kad je sunce zalazilo, pa joj se taj prizor činio najljepši od svega što je vidjela. »Čitavo je nebo izgledalo, kao da je od zlata,« pripoviedala je, a za ljepotu oblaka nije imala rieči.

Godinu dana kasnije pošla je treća sestra na svoj put kao petnaestgodišnja djevojčica. Ona je bila najsmjelija; od njih svih šest izplivala je nedaleko mjesta, gdje jedna široka rieka utječe u more. Vidjela je liepe zelene brežuljke s vinogradima; dvorce i sela, koja su na nekim mjestima provirivala iz ugodnog šumskog zelenila. Čula je kako ptice pjevaju i osjetila toplinu sunca, tako da je morala nekoliko puta zaroniti i osvježiti lice, koje joj je gorilo. U jednom malom zaljevu naišla je na skupinu djece, koja su se svukla i gazila po vodi. Htjela se s njima igrati, ali su ona prestrašena pobjegla daleko od nje, a neka je crna životinja — bio je to pas, ali ona ga prije nikad nije vidjela — na nju tako strašno lajala, da se prestrašena vratila na morsku pučinu. Nikad ne će zaboraviti milinu listnate šume i dragu dječicu, koja su tako dobro plivala, iako nisu imala ribljeg repa.

Četvrta sestra nije tako čeznula za pustolovinama. Zaustavila se usred bučnog mora i odmah nakon toga izjavila, da je na tom mjestu prizor ljepši nego igdje drugo.

Sada je ona svojim pogledom mogla zahvatiti nekoliko milja uokrug, a nebo iznad glave činilo joj se kao kristalna kupola. Opazila je nekoliko brodova, ali su bili tako daleko, da su sličili galebovima. Pliskavice, smiešna bića, prevrtale su se i pravile opasne skokove nad valovima, a iz nozdrva velikih kitova štrcala je voda tako, da ti se čini kao da se nalaziš usred množtva vodoskoka.

Zatim je došao red na petu sestru. Njezin je rođendan bio u zimi, tako da je ona vidjela ono, čega druge na svom prvom putovanju nisu vidjele. More je bilo zeleno, a po njemu su plovili ogromni ledeni briegovi, koji se zovu icebergi. »Imali su mliečni sjaj bisera, iako su bili veći od svake katedrale, koju su ljudi sagradili. Bili su najčudnijih oblika i sjajili se kao dijamanti,« govorila je sirena kad se vratila.

Sjela je na najviši iceberg, pa su je se plašili svi mornari, koji su tuda prolazili, kad su vidjeli njene duge kose, s kojima se vjetar poigravao. Podvečer se nebo naoblačilo; grmilo je i sievalo, a more crno poput crnila uzdizalo u zrak grozne bregove, na kojima su kao plamene pruge odsievale duge i brze munje. Na brodovima su jedra bila smotana, a posada se plašila i drhtala. Međutim je mlada kraljevska sirena mirno sjedila na briegu, koji je plovio i promatrala munju, koja je u plavkastom cik-caku parala tamno nebo s jednog kraja na drugi i na obzorju se gubila u more.

Tako su sve sirene na svom prvom putu bile oduševljene i očarane novim i liepim prizorima, koje su vidjele, ali kad su se opet vratile na dno, govorile su, da je najljepše i najugodnije mjesto

Izlet sestara

još uviek dvorac njihova otca, gdje su se rodile i uviek živjele.

Pod večer bi često pet sestara zagrljene izronile na površinu. Imale su glasove, koji očara-

vaju i ne mogu se uzporediti s ljudskim glasovima, pa kad bi se digla oluja i one predviđale brodolome, plivale su oko brodova pjevajući i slaveći divote i krasote, koje su na dnu mora, nagovarajući tako mornare, da se ne plaše sići dolje. Ali mornari nisu razumievali, što one pjevaju, i samo su se čudili, da su glasovi vjetra postali tako ugodni. Ni jedan od njih nije nikada vidio ljepota, koje su one hvalile, jer je svaki, kad je brod potonuo, kao lešina dospio do dvorca kralja sirena.

SESTRICA JE TUŽNA U DVORCU POD MOREM

Kad su podvečer sestre zagrljene išle gore, najmlađa je Kraljevna ostajala sama i gledala za njima. Dolazilo joj je da zaplače, ali sirene nemaju suza, pa je radi toga trpjela više nego ljudska djeca.

— Oh, zašto nemam petnaest godina? — govorila je. — Jako bih voljela gornji sviet i sve ljude, koji na njemu žive!...

Napokon je i za nju došao toliko očekivani dan, petnaesti rođendan.

— Sad si velika, — reče joj baka, — hajde okiti se, kao što rade tvoje sestre.

I udovica postavi na glavu male sirene vjenčić od bielih ljiljana, od kojih je svaka latica bila polovica bisera. Zatim joj je privezala na rep osam velikih oštriga, da se vidi, da je kraljevske krvi.

— Uh, što mi to smeta! — reče mala sirena.

— Da, moraš platiti tu prednost, što si Kraljevna, — odgovori baka.

S kakvim bi zadovoljstvom mala sirena stresla te znakove veličine i skinula s glave težki vjenčić! Bolje bi joj pristajali crveni cvjetovi iz njena vrta, ali mora i to izdržati.

— Do viđenja! — reče i uzdigne se na površinu vesela i lagana kao mjehur. Kad je izronila, sunce je upravo zalazilo; oblaci su još bili zlatni i rumeni, a na bliedoružičastom nebu već se blistala Danica. Zrak je bio svjež i blag, a more podpuno mirno. Morem je plovio jedan jedrenjak s tri jarbola, na kome je samo jedno jedro bilo razmotano, jer nije bilo ni daška vjetra.

Mornari su sjedili na užetima i križacima na jarbolu; na brodu se pjevalo i sviralo, a kako je noć padala, upalilo se na stotine raznobojnih svjetiljaka, kao da su se u zraku razvile zastave svih naroda.

PRVI PUT JE VIDJELA KRALJEVIĆA

Mala je sirena zaplivala ravno prema okruglom prozorčiću sobice i svaki put, kad ju je val uzdigao, pogledala je unutra. Tamo je vidjela mnogo visokih i liepih ljudi. Ali najljepši od sviju bio je Kraljević s velikim crnim očima. Nije mogao imati više od šestnaest godina. Slavio je rođendan, pa su njemu u čast okitili i razsvietlili brod.

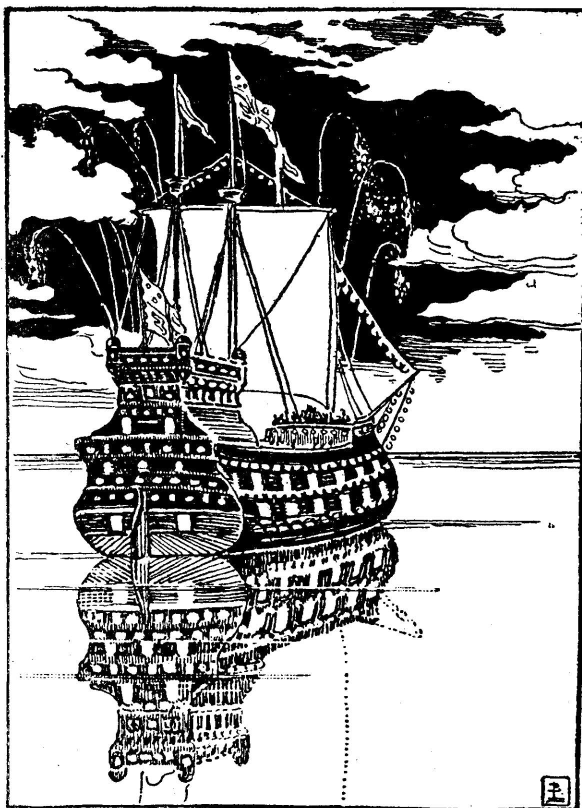
Mornari su na palubi počeli plesati, a kad je mladi Kraljević izašao iz kabine, poletjelo je više od stotinu raketa u zrak tako sjajno, da se vidjelo kao da je dan, a mala se sirena prestrašila i zaronila pod vodu. Odmah je zatim njena znatiželjna glava opet izronila, pa je pomislila,

da sve zviezde s neba padaju oko nje. Bilo je kadkada kao da se okreću velika sunca, a kadkada kao da lepršaju blistave kriesnice na tamno plavom nebu, a u mirnom i sjajnom moru sve se odražavalo. Brod je bio tako sjajno osvietljen, da su se na njemu razabirale ne samo sve osobe, nego i najmanji konop. Kraljević, liep kao mladi bog, rukovao se i smiešio, dok su se zvukovi sladke glazbe prosipali u noć.

Bilo je već kasno, ali mala sirena nije mogla odtrgnuti očiju s broda i Kraljevića. Napokon su se raznobojna svietla ugasila, rakete više nisu letjele u zrak, a ni top više nije pucao. U morskoj dubini čulo se muklo mumljanje — jauk ili prietnja; ali mala sirena nije se radi toga uznemirivala, nego se prepustila valovima, koji su je uvijek pravilno uzdizali do prozorčića kabine, u koju se Kraljević vratio. Na palubi su mornari razvili jedra i pripremali nastavak putovanja, dok se voda nadimala, a veliki se oblaci naganjali nebom, koje se žarilo od dalekih munja. Spremala se oluja, pa su se i mornari požurili, da stegnu jedra, koja su upravo odvezali.

OLUJA NA MORU

Ogromni valovi, crni poput bregova uzdizali su se visoko, da se činilo kao da nadvisuju vrhove jarbola. Brod je poput labuda plovio između njih, a onda se opet uzdizao na gomilu vode. Za malu sirenu bila je to zabava, ali nije bila za posadu broda. Brod je škripao i pucao, jecao u svim svojim udovima, a onda se odjednom na nj survala sva voda. Veliki se jarbol

Kraljevićev brod

prepolovio kao štapić, a brod se nagnuo na stranu, dok je more i dalje na nj navaljivalo.

Mala sirena se tada sjeti, da se mora čuvati, da je ne gurnu grede i komadi drveta, koji su

se odtrgnuli od broda i oko nje plivali. Čas joj kao smola crna noć nije dopuštala da išta vidi, a čas joj je opet munja razsvjetljujući sve na jedan tren odkrivala sve pa i ljudska lica na brodu. Ona je osobito očima tražila mladog Kraljevića, a kad se brod otvorio, vidjela ga je kako je zaronio u valove.

Najprije se radi toga obradovala, jer je zaronio prema njoj. Odjednom se sjeti, da ljudska bića ne mogu živjeti u vodi i da on ne će nikada živ doći do Dvorca pod morem. Ali on ne smije poginuti! Zapliva između ostataka broda, izlažući se tako opasnosti, da i nju zdrobe, zaroni duboko i opet se pojavi na vrhu vala te joj uspije dostići Kraljevića.

Dugo se borio s valovima, pa je već bio izcrpljen, a njegove liepe oči počele su se zatvarati i bio bi umro, da mu mala sirena nije došla u pomoć. Držala mu glavu nad vodom i pustila da je zajedno s njim valovi nose.

Ujutro je oluja prestala. Od broda se nije mogao vidjeti ni komadić drveta. Sunce se diglo crveno i sjajno i kao da je vraćalo život u Kraljevićeve obraze, ali oči su mu i dalje ostale zatvorene.

Sirena poljubi njegovo visoko i čisto čelo i pogladi ga tako, da mu je vratila unatrag kose otežčale od vode. Tada ju je podsjetio na mramorni kip u njenom vrtiću.

Kopno je bilo blizu, omeđeno modrim planinama, kojima se na vrhovima bielio snieg, kao da su po njima popadali labudovi. Uzduž obale prostirala se svježe zelena šuma, a na njenu ulazu dizala se velika zgrada s vrtom, u kome su

Oluja

rasli limuni i naranče, a divovske palme uzdizale se pred velikim vratima. Na tom mjestu bio je mali zaljev, u kome je voda bila mirna ali jako duboka. Sirena odvuče liepog Kraljevića na kraj tog zaljeva, gdje su valovi umirali na finom bielom piesku obale. Tu ga je položila na sunce, koje oživljuje, i pazila da mu glavu postavi visoko.

U taj čas zazvoni zvono u prostranoj bieloj zgradi, a veliko množtvo djevojaka raziđe se po vrtu. Tada se sirena plivajući povuče malo dalje iza jedne visoke hridi. Kosu i grudi pokrila je morskom pjenom, da ne bi nitko mogao opaziti njeno malo lice i pričeka, dok će se netko približiti jadnom Kraljeviću.

Doskora se jedna djevojka uputi na onu stranu. Kad je vidjela izpružena mladića, prestraši se, ali se brzo svlada i potrči da potraži ljude. Sirena je vidjela, kako se Kraljević vraća životu i kako se smije onima, koji su oko njega. Njoj se nije smijao, jer nije ni znao, da ga je ona spasila. Bila je jako žalostna, a kad su ga odnieli u prostranu zgradu, ona tužno zaroni i vrati se u otčev dvorac.

MALA SIRENA HTJELA BI NAPUSTITI DVORAC

Ona je uviek bila tiha i uviek sanjarila, a sada je bila još tiša i još više sanjarila. Njene su je sestre pitale, što je vidjela gore, ali ona im nije htjela ništa reći.

Uvečer, a često i jutrom, dizala bi se na mjesto, gdje je ostavila Kraljevića. Vidjela je kako sazrieva voće u vrtu; vidjela je, kako ga beru;

vidjela je kako se snieg topi na visokim planinama, ali mladića nije nikada vidjela. Tako se svaki put vraćala sve žalostnija. Jedina joj je utjeha bila da sjedi u svom vrtiću i grli liepi mramorni kip, koji je toliko sličio Kraljeviću. Više nije njegovala svoje cvieće, koje je raslo kao divlje, provaljivalo na puteljke i omatalo svoje stabljike oko grana stabala tako, da je izpod njih bilo mračno.

Napokon više nije mogla izdržati te svoju tajnu povjeri jednoj sestri. Brzo su saznale i druge sestre, ali nisu rekle nikome osim dvjema sirenama, koje su to pripoviedale samo svojim najboljim prijateljicama. Jedna od njih znala je, tko je Kraljević. I ona je vidjela proslavu rođendana na brodu. Ona reče drugima, gdje bi on morao biti i gdje mu je kraljevstvo.

— Mala, dođi s nama! — rekoše Kraljevne, kad su to čule i držeći se za ruke popele se sve zajedno na mjesto, odakle bi imale vidjeti Kraljevićev dvorac.

Bio je sagrađen od neke vrsti žutog i sjajnog kamena poput zlata, a sa strana je imao prostrane mramorne stube, od kojih su jedne silazile sve do mora. Sjajni pozlaćeni krovovi dizali se nad krovom; posvuda su bili smješteni mramorni kipovi, koji su bili tako vjerni, kao da su živa bića. U dvorcu su bile samo razkošne sobe prevučene svilenim zastorima, ukrašene mekim sagovima, a zidovi su bili urešeni prekrasnim slikama. Sve je to bilo načinjeno za zabavu i da bude oku ugodno. U sredini, u najprostranijoj dvorani prskala je voda iz vodoskoka i padala u

široki bazen, gdje su rasle najljepše i najrjeđe vodene biljke.

Sad je mala sirena znala, gdje stanuje njezin Kraljević, pa je skoro svake večeri ovamo dolazila. Približila se kopnu još više nego su se ostale sirene prvi put usudile. Išla je čak ravno u jedan uzki kanal, koji je dopirao do mramornih stuba pod prekrasno izklesanim balkonom, koji je bacao sjenu u vodu. Ona bi tu stajala nepomično i promatrala mladoga Kraljevića, kad bi, misleći da je sam, dolazio da sanjari na mjesečini naslonjen na ogradu balkona.

Vidjela ga je često i kako uvečer izlazi na more u svom dražestnom brodu, dok bi glazba svirala pod lepršavim zastavama. Tada bi ona malo odmakla zelene trstike, da bolje vidi; a kad bi joj vjetar podigao njen dugi srebreni veo i netko je ugledao, pomislio bi, da je to samo labud s razširenim krilima.

Noću, kad bi ribari bili vani s bakljama, čula ih je kako hvale Kraljevića, pa je bila uzhićena kod pomisli, da mu je spasila život, kad se napola mrtav prepustio struji. I sjećala se kako je mladićeva glava počivala kraj njena srdca i kako ga je nježno poljubila. Ali on o tome nije ništa znao pa nije niti mogao o njoj sanjariti.

ŠTO JE ŽELJELA NAJVIŠE OD SVEGA

Osjećala je sve više prijateljstva za ljude, pa je njezina želja da među njima živi sve više rasla. Njihov joj se sviet činio mnogo prostraniji od njezinog. Oni plove morem na svojim brodovima; oni prelaze visoke planine i iznad oblaka, a zemlja, na kojoj žive, a koja je pokrivena šu-

Spašavanje Kraljevića

mama i pašnjacima, prostire se mnogo dalje nego što ona može dogledati. Što bi sve još htjela o njima saznati! Ali sestre joj nisu mogle odgo-

voriti na sva njezina pitanja. Zato ona upita svoju baku, koja je sigurno dobro poznavala gornji sviet.

— Da li ljudi, koji se nisu utopili, — upita ona jednog dana, — žive vječno? Zar oni ne umiru kao mi ovdje dolje?

— Da, — odgovori stara gospođa, — i oni moraju umrieti; njihov život je mnogo kraći nego naš. Mi možemo živjeti do tristo godina i, kad onda prestanemo živjeti, mi se samo jednostavno pretvorimo u morsku pjenu. Mi nemamo bezsmrtnu dušu; više ne možemo oživjeti; mi smo kao žito u polju, koje više ne raste, kad ga jednom požanju. Naprotiv svako ljudsko biće ima dušu, koja uviek živi — koja živi i poslije nego se tielo vratilo u prašinu; dušu, koja se uzpinje na sjajno nebo sve do blistavih zviezda. Kao što se mi dižemo nad vodu, da vidimo zemaljski život, tako se i oni penju do carstva slave, koje ne poznaju unapried, a koje mi ne ćemo nikada vidjeti.

— Zašto mi nemamo bezsmrtnu dušu? — reče žalostno mala sirena. — Rado bih dala stotine godina svog života, da budem samo jedan dan ljudsko biće pa da mogu težiti za jednim mjestom u nebeskom svietu.

— Ne treba na to misliti, mala, — reče baka. Mi se — i to s pravom — smatramo mnogo sretnijima i boljima od ljudskih bića.

— Ali zar ja zbilja moram umrieti i postati pjena, igračka valova, pa više ne slušati glasbu valova, ne vidjeti liepo cvieće i crveno sunce? Zar nema baš ništa, što bih mogla učiniti, da postanem ljudsko biće s dušom?

Svečanost na brodu

— Nema, — reče stara sirena, — osim da te jedan čovjek tako zavoli, da ti njemu budeš više nego otac i majka, da ti dadne svoju dušu i svoje

srdce i da ti stiskom ruke obeća vječitu vjernost. Tada bi njegova duša iz njega prešla u tebe i tebi bi bilo dopušteno sudjelovati u onome, što ljudi smatraju prvenstvom i dobročinstvom. U tom bi slučaju on tebi dao dušu i sačuvao svoju. Ali, diete moje, to se ne može učiniti. Tvoj riblji rep, koji je ovdje dolje tako krasan, bio bi strašan onim ljudima gore na zemlji. Oni su skučeni, pa se moraju zadovoljiti jedinim ukrasom, koji imaju, onim dvjema jakim štakama, koje nazivaju nogama, a s pomoću kojih mogu prelaziti s jednog mjesta na drugo.

Mala sirena uzdahne i žalostno pogleda svoj riblji rep.

— Zabavljajmo se, — zaključi baka, — plesat ćemo i ludovati kroz ovih tristo godina našeg života. To je zbilja dosta dugo. Poslije ćemo samo bolje biti razpoloženi, da uđemo u carstvo počinka. Večeras imamo dvorski ples.

DVORSKI PLES POD VODOM

Tako krasna plesa nije još bilo na zemlji. Zidovi i strop velike plesne dvorane bili su od debela prozirna stakla. Sa svake strane bilo je smješteno na stotine ogromnih školjka, jedne crvene kao ruža, druge zelene kao trava, a iz njih izbijao plavkasti plamen, koji je osvjetljavao dvoranu, prodirao kroz zidove i obasjavao na daleko čitavo more. Izvan staklenih zidova vidjelo se kako plivaju mnoge velike i male ribe. Ljuske jednih riba blistale se u svim niansama crvene boje, dok su druge bile kao srebro i zlato. Kroz dvoranu tekla je široka rieka; u njoj su plesali morski ljudi i žene, a pratili su se svojim

čarobnim pjevanjem, ljepšim od ikojeg na zemlji.

Mala je sirena pjevala najljepše od sviju, pa joj je čitav dvor pljeskao udarajući rukama i repovima. Taj čas joj je bilo tako divno, pa je sama sebi govorila, kako je glas zanosi iznad sviju, bili oni na zemlji ili pod vodom. Ali doskora je mislila samo na gornji sviet, na liepog Kraljevića, koga je voljela i na svoju žalost, što nema bezsmrtnu dušu.

Odšulja se iz očeve palače i dok je unutra sve brujalo od veselja i pjesme, ona je žalostna sjedila u svom vrtiću.

Tada začuje kroz vodu zvuk trublje i pomisli: »Sad je on tamo gore na svom brodu, on, uz koga je moje srdce priraslo i u čiju ruku želim položiti svoju sreću. Da njega osvojim i s njim bezsmrtnu dušu, spremna sam na svaku žrtvu. Dok moje sestre plešu u otčevoj palači, ja idem morskoj vještici, iako se nje strašno bojim. Možda će ona htjeti da mi dadne savjet i da mi pomogne.«

Mala sirena napusti svoj vrtić i uputi se prema bučnim virovima, iza kojih stanuje vještica. Nikada još nije onuda prolazila. Tamo nije raslo ni cvieće ni morska trava; pješčano se tlo pružalo sivo i golo sve do vrtloga, gdje je voda ključala u virovima, koji su se vrtjeli kao mlinski kotači, kad se jako brzo okreću, a ti vrtlozi odnosili su u svoje dubine sve, što bi dohvatili.

POHOD MORSKOJ VJEŠTICI

Da bi stigla do vještičina stana, morala je proći između tih opasnih virova, a iza njih pružao se

jedini put kroz toplo i uzavrelo blato, koje je vještica zvala svojim tresetištem. Iza toga bio je njezin stan usred čudne šume, kojoj su stabla i šibljike bili pola ljudi a pola biljke, a sličile su stoglavim zmijama, koje kao da niču iz zemlje. Sve su grane bile duge i krhke ruke s prstima tankim kao konac, koji su se svijali poput crva. Te su ruke bile neprestano u pokretu, od svog koriena pa do vrha. Sve što god su mogle dohvatiti čvrsto bi stisle svojim pipaljkama i više ne bi puštale. Malu sirenu spopao je strah pa se na čas zaustavila pred tom šumom. Srdce joj je jako lupalo i već se htjela vratiti, ali ju je ohrabrila pomisao na Kraljevića i na ljudsku dušu. Skupi svoju dugu kosu, koja je lepršala i čvrsto je savije oko glave tako, da je ne bi mogle pograbiti one saviene i kukaste ruke i prsti. Prekriži ruke na prsima i baci se kroz vodu kao riba, provlačeći se među onim ružnim stvorenjima pola ljudima a pola stablima, koja su prema njoj pružala izobličene ruke svojih grana, koje se uviek njišu.

Došla je do neke baruštine, gdje su se valjale duge i vrlo debele vodene zmije. Usred bare bila je kućica sagrađena od bielih kostiju utopljenika. Tu je stanovala vještica i iz svojih usta davala hranu jednoj krastači, kao što neki ljudi drže u ustima šećer i tako ga daju ptičici. Ona je ove strašne vodene zmije zvala svojim kokicama i puštala ih da gmižu po njenim širokim i mlohavim grudima.

— Znam, što želiš, — reče maloj sireni, kad ju je ugledala. — Ti si vrlo luda, ali želja će ti biti uslišana, jer će ti zadati velikih muka, liepa

Kod stare vještice

moja Kraljevno. Želiš se osloboditi svog ribljeg repa a mjesto njega želiš imati dvije štake.

To je potrebno, da bi mogla hodati kao ljudi, da bi se tako Kraljević u tebe zaljubio i postao ti suprug, dok bi ti u isto doba dao bezsmrtnu dušu.

Na to vještica prasne u bučan i strašan smieh, da su žaba i zmije popadale na zemlju i tamo počele puzati.

— Dolaziš u dobar čas, — nastavi ona. — Sad ću ti pripraviti napitak, s kojim ćeš plivati do zemlje, prije nego izađe sunce; sjest ćeš na obalu i kad ugledaš Kraljevića, popit ćeš ovaj čarobni napitak. Odmah će ti nestati rep i pretvorit se u ono, što ljudi zovu liepim nogama; ali to će te boliti, kao da ti oštra sablja sieče tielo. Svi, koji će te zatim vidjeti, izjavit će, da si najdražestnije ljudsko stvorenje, koje su ikada vidjeli. Ni jedna plesačica ne će se lakše od tebe kretati; ali kod svakog koraka, koji ćeš učiniti, osjetit ćeš bol, kao da hodaš po oštricama nabrušenih noževa. Ako si spremna da to podneseš, ja ću ti pomoći.

— Spremna sam, — reče mala sirena dršćućim glasom, jer je mislila samo na Kraljevića i na bezsmrtnu dušu.

CIENU TREBA PLATITI

— Pazi dobro! — nastavi vještica. — Kad jedanput poprimiš ljudski oblik, više nikada ne ćeš moći opet postati sirena. Više nikada ne ćeš se moći kroz vodu vratiti u dvorac svog otca, i ako te Kraljević ne zavoli tako, da radi tebe zaboravi svog otca i svoju majku, da ti se preda dušom i tielom, da se vaše ruke sastave u crkvi i postanete muž i žena, ne ćeš nikako dobiti bezsmrtnu dušu i drugi dan nakon njegova vjenčanja s drugom ženom tvoje će srdce puknuti, a ti ćeš se pretvoriti u pahuljicu morske pjene.

Pogled iz skrivena mjesta

— Pristajem na to, — reče mala sirena i problijedi kao smrt.

— Ali moraš mi i platiti, — doda vještica, — a ja tražim visoku cienu. Između svih bića,

koja žive ovdje na dnu mora, ti imaš najljubkiji glas i po svoj prilici se nadaš Kraljevića tim glasom očarati; dakle dobro! taj glas moraš meni dati. Hoću da imam ono najbolje, što imaš u zamjenu za moj vriedni napitak, jer moram u nj izliti svoje krvi, da bi mogao djelovati.

— Ali ako mi uzmete glas, što će mi ostati? — reče mala sirena.

— Ljepota tvoga tiela, — odgovori vještica, — dražestna gibkost tvojih kretnja i tvoje tako izražajne oči, koje govore; to je dosta, da zavrtiš glavom svim ljudima. Zašto je smalaksala tvoja odvažnost? Izvuci svoj mali jezik; ja ću ga odrezati, a ti ćeš dobiti svoj čarobni napitak.

— Pa dobro! — reče mala sirena.

Nato vještica stavi na vatru svoj kotlić, da u njemu skuha ljubavni napitak; zatim se izgrebe po prsima i u mješavinu nakapa nešto svoje crne krvi. Dim je poprimio strašne i sablastne oblike, da bi se svatko morao prestrašiti i zadrhtati. Vještica je svaki čas nešto bacala u kotlić, a kad je mješavina uzavrela, čulo se nešto kao da krokodil plače. Napokon je napitak bio gotov; bio je bistar poput najčišće vode.

— Evo! — reče vještica i odreže jezik maloj sireni, koja je od tog časa zaniemila te nije mogla pjevati ni govoriti.

— Ako te ljudi-stabla iz moje šume pograbe svojim dugim valovitim rukama, kad budeš ponovno prolazila kraj njih, — nastavi vještica, — baci na njih samo jednu kap ovog napitka, pa će se njihove ruke i prsti razbiti na tisuće komadića.

Mala sirena nije ni trebala to učiniti, jer su se ljudi—stabla sa strahom povlačiti, kad su

ugledali bistru tekućinu, koja je u njenoj ruci blistala poput zviezda. Brzo je prešla šumu, tresetište i bučne brzace.

Već je bila posve blizu dvorca svog otca. U plesnoj dvorani baklje višu nisu gorjele; unutra je sve moralo spavati. Sad, kad je bila niema, nije se usudila ući, da vidi one, koje je voljela, a ipak im je htjela reći zadnji zbogom. Mislila je, da će joj srdce puknuti. Odšuljala se u vrt, uzela po jedan cviet iz gredica svojih sestara, svojim prstićima bacila poljubce prema dvorcu onima, koji su spavali, i uzdigla se kroz plavo more.

NAŠAO JE KRALJEVIĆ

Sunce još nije bilo izašlo, kad je ona stigla u blizinu Kraljevićeva dvorca i popela se stepenicama sjajnog mramornog stubišta. Bila je podpuna mjesečina. Mala sirena popije jaku i bliešteću tekućinu, a dok ju je pila, osjeti kao da joj je dvosjekla sablja presjekla tielo na dva diela. Onesviestila se i pala kao mrtva. Sunce se ljeskalo na moru, kad se probudila osjetivši oštru bol.

Ali kraj nje je sada stajao liep mladi Kraljević i gledao je svojim velikim crnim očima tako, da je ona svoje oči spustila i opazila, da joj je nestalo ribljeg repa, ali mjesto njega ima najnježnije male biele noge, kakve može djevojka na zemlji imati. Na sebi je imala samo dugi srebreni veo i svoju gustu kosu, kojom se omotala.

Kraljević je upita tko je i kako je ovamo dospjela. Gledala ga je nježno svojim dubokim

plavim očima, u kojima je bilo mnogo ganutljive tuge, jer više nije mogla govoriti. Nato je uzme za ruku i odvede u dvorac. Na svaki korak, koji je učinila, činilo joj se — kako joj je vještica rekla — da hoda na vršcima igala i oštricama noževa. Ali trpjela je s veseljem. Kad ju je Kraljević uzeo za ruku, pošla je lagana kao mjehur od sapunice, da su se njen vodič i svi, koji su je vidjeli, divili njenim dražestnim i skladnim kretnjama.

Dali su joj prekrasne haljine od muselina i svile. Nitko u dvorcu nije bio liep kao ona. Ali jao! bila je niema, nije mogla ni govoriti ni pjevati. Robkinje bogato obučene u svilu i zlato došle su da pjevaju pred Kraljevićem i njegovim poštovanim roditeljima. Jedna je pjevala ljepše od ostalih, pa joj je Kraljević pljeskao i nasmijao joj se. Sirena je radi toga bila žalostna.

»Da samo zna, da sam se zauviek odrekla glasa, samo da budem kraj njega!«

TUĐINKA, KOJA PLEŠE, ALI NE PJEVA

Robkinje su zatim plesale otmjene i lepršave plesove uz zvukove najdivnije glasbe. Kad su svršile, mala sirena podigne svoje biele ruke, uzpravi se na vrhove prstiju i poleti po parketu plešući, kao što još nitko nije plesao. Na svaki njen pokret izticala se njena upadljiva ljepota, a njene oči prodirale su dublje u srdca nego pjesme robkinja.

Občarala je sve, a osobito Kraljevića. Dugo je tako plesala, iako je svaki put, kad bi nogama dotakla pod, osjetila kao da hoda po oštrim noževima. Kraljević, koji ju je zvao

svojim malim nahodčetom, reče, da bi htio, da je uviek uz njega i dopusti joj da spava pred njegovim vratima na jastucima od baršuna.

Dao joj je načiniti jahaće odielo, da bi ga mogla svagdje pratiti na konju. Tako su se šetali mirisnim šumama, dok je zeleno granje dodirivalo njihova ramena, a ptice na drveću pjevale. Prolazili su zajedno visoke planine, dok su njene noge krvarile tako, da bi to svatko primietio, ali ona se samo smiešila i sliedila Kraljevića u takve visine, da im se oblaci, koji su iznad njih plovili, više nisu činili samo kao liet ptice.

VIESTI OD KUĆE

Dok su svi u Kraljevićevu dvorcu spavali, ona je obično izlazila na široke mramorne stepenice, koje su se spuštale u more. Osjećala je olakšanje, kad bi svoje goruće noge umočila u hladnu slanu vodu. Tu je mislila na one, koje je ostavila dolje u dubinama. Jedne noći došle su njene sestre zagrljene. Plivale su i pjevale tužne pjesme. Ona im glavom dade znak, one je prepoznaše i rekoše joj, koliko ih je sve raztužila. Nakon toga dolazila je mala sirena svake noći na taj sastanak, a jedanput opazi daleko na pučini svoju staru baku, koja već dugo godina nije izlazila na površinu, a s njom je bio Kralj sirena s krunom na glavi. Oni su pružili ruke prema njoj, ali nisu se usudili tako približiti zemlji kao njezine sestre.

Kraljević joj je svaki dan bio skloniji. Volio ju je kao što se voli nježno i dobro diete, ali

mu nikad nije palo na pamet, da od nje načini Kraljicu. Trebalo je međutim da ona postane njegova žena, jer bez toga ne će dobiti bezsmrtnu dušu, nego će se, čim se Kraljević oženi drugom, pretvoriti u pahuljicu morske pjene.

— Zar me ne volite više nego druge? — činilo se da pitaju oči male sirene, kad bi je Kraljević zagrlio i poljubio u čelo.

— Da, — reče Kraljević, koji je mislio da je razumije, — volim te najviše, jer imaš najbolje srdce. Ti si mi najodanija i nalikuješ jednoj djevojci, koju sam nekada vidio, a koju po svoj prilici više nikada ne ću naći. Bio sam na brodu, koji je potonuo, a valovi su me bacili pred jedan hram, gdje me je ta djevojka našla na obali i spasila mi život. Vidio sam je samo dva puta i više nikoga na svietu ne mogu ljubiti kao nju; ali ti joj sličiš i skoro zamjenjuješ njezinu sliku u mojoj duši.

— Ah, on ne zna, da sam ga ja spasila, — pomisli mala sirena. — Ja sam ga na valovima doniela u šumu, gdje se diže hram, sakrila sam se pod pjenu i vrebala, da li će tko doći k njemu. Vidjela sam liepu djevojku, koju voli više nego mene!

I mala sirena tužno uzdahne; nije mogla vikati!

BRAČNE NAMJERE

Međutim se Kraljević morao oženiti, pa se govorilo, da će uzeti kćerku susjednoga Kralja. Najljepši brod mornarice bio je naoružan i razkošno opremljen. Pronio se glas da Kraljević

Najdivnija plesačica

želi pohoditi susjedno kraljevstvo, ali zapravo je išao pohoditi Kraljevu kćer. Povede sa sobom veliku pratnju. Mala je sirena kimala gla-

vom i smiešila se. Ona je bolje nego itko poznavala Kraljevićeve misli.

— Moram odputovati, — rekao joj je. — Moram da vidim tu liepu Kraljevnu. Moji roditelji to žele, ali me ne će prisiliti, da je dovedem kao svoju ženu, jer je ne ću moći voliti. Ona ne može sličiti djevojci iz hrama, na koju me ti podsjećaš. Ako budem ikada morao izabrati zaručnicu, radije ću tebe uzeti, mala moja niema djevojčice s očima, koje govore.

Ubere poljubac s njenih crvenih usana, poigra se njenim dugim kosama i stavi glavu na njezino srdce davajući joj tako priviđenje o ljudskoj sreći i bezsmrtnoj duši.

— Ti se ne bojiš mora, zar ne drago diete? — upita je kad su stajali jedno kraj drugoga na sjajnom mostu broda, koji ga je nosio u zemlju Kralja, njegova susjeda. Stade joj pripoviedati o oluji i tišini, o čudnim ribama, koje žive u dubinama i o onome, što ronioci vide, a ona ga je smiešeći se slušala, jer je bolje od njega znala, što se događa na dnu mora.

Na blistavoj mjesečini, dok su svi spavali, čak i kormilar, koji je držao kormilo, ona je otišla na rub broda i gledala dolje na bistru vodu. Na čas joj se učinilo da vidi dvorac svoga otca. Iznad njega stajala je njena baka sa srebrenom krunom na glavi i kroz morske struje gledala gore na hrbat broda. Zatim su se popele njene sestre, izronile iz vode i tužno je gledale. Ona im je davala znakove i smiešila se, da im pokaže, kako sve ide njoj u prilog i kako je sretna; ali približio se brodski dječak, a sestre naglo zaroniše.

Drugo jutro ušao je brod u luku jednog pre-
krasnog grada. Na svim crkvama zvonila su zvo-
na; na visokim tornjevima trubile su trube, a

Na palubi broda

vojnici su bili naoružani; zastave su lepršale a bodeži se blistali na puščanim cievima.

Od tada je svaki dan bio svečan i pun priredaba; plesovi i razne zabave redale se bez prekida. Ali Kraljevne još nije bilo. Govorilo se, da se odgaja daleko od grada u svetom hramu, gdje je uče kraljevskim krepostima. Napokon je stigla.

Mala sirena bila je vrlo znatiželjna, da vidi, je li uistinu tako liepa. Morala je priznati, da nije nikada vidjela stvorenja, koje je Bog obdario s tolikim dražima. I ona je imala svietlu i nježnu pùt, a pod njenim dugim smeđim trepavicama smiešile su se mirne i duboke oči.

— Vi ste me spasili, — reče Kraljević, — kad sam kao lješina ležao na piesku.

I on čvrsto stisne u zagrljaj svoju zaručnicu, koja se zacrvenila.

— Oh, ja sam uistinu presretan! — reče maloj sireni. — Izpunile su se moje najdraže i najsmionije želje. Ti ćeš se veseliti mojoj sreći, jer si mi najodanija od sviju.

Mala mu sirena poljubi ruku, i učini joj se, da joj se već para srdce. Ali tek poslije vjenčanja umriet će ona uistinu i pretvorit se u morsku pjenu.

Zvona na svim crkvama zvonila su radostno, a dvorski glasnici trčali su ulicama i objavljivali svatbu.

Mladenci sjediniše ruke pred oltarom, a biskup ih blagoslovi. Mala je sirena imala svilenu haljinu protkanu zlatom; ona je nosila mladen-

kinu povlaku, ali uši su joj bile gluhe za svečanu glasbu, a oči više nisu vidjele svetog obreda. Zavukla se sva u se i promatrala sve, što je izgubila.

Sirenino srdce pucalo je od boli

Iste večeri nakon vjenčanja popeo se mladi par na palubu broda. Topovi su grmjeli, a zastave lepršale na vjetru. Usred broda bio je razapet grimizan i zlatan šator s najrazkošnijim i najmekšim jastucima, na kojima je imao spavati mladi par u mirnoj i svježoj noći. Vjetar je napeo jedra i brod lagano krene po sjajnom moru.

Kad se smračilo, upališe se svietla različitih boja, a mornari su veselo na palubi plesali. Mala se sirena sjećala, kako je bila svjedok sjaja i veselja, kad je prvi put izronila na površinu. Ovaj put, koji je bio i zadnji, sudjelovala je i ona u tom sjaju; vrtjela se u plesu, na čas se zaustavila, da odmah zatim krene kao odtjerana lastavica. Svi su zadivljeno kriknuli, jer još nikada nije tako dobro plesala. Noge su je bolile, kao da ih sieku oštri noževi, ali ona se na to nije obazirala, jer je bol njena srdca bila mnogo oštrija. Znala je, da je to zadnja večer što vidi Kraljevića i gleda duboko more i zvjezdano nebo. Čekala ju je bezkrajna noć, jer nije imala bezsmrtne duše ni mogućnost da je dobije.

Međutim sve je na brodu bilo veselo i radostno do ponoći i preko ponoći, a ona se smijala i plesala uzprkos misli na smrt, koju je u svom srdcu nosila. Napokon Kraljević poljubi svoju liepu ženu, uhvati je za ruku i povuče se s njom pod kraljevski šator.

Na brodu se sve stišalo; jedini je kormilar bio na kormilu. Mala se sirena naslonila na ogradu i gledala na Iztok, gdje je zora rudila. Prvi trak sunca označit će čas njezine smrti.

Još jedan pogled s palube

Vidjela je tada svoje sestre, koje su se uzdigle usred valova; bile su bliede kao i ona; njihove liepe kose više nisu lepršale na vjetru, jer su ih odrezale.

— Dale smo ih vještici, — rekoše, — da ti pomogne, da ne umreš noćas. Ona nam je zato dala jedan nož. Evo ga. Moraš ga prije zore zarinuti u Kraljevićevo srdce, a kad vruća krv poteče po tvojim nogama, one će se spojiti i nanovo načini riblji rep. Ti ćeš opet postati sirena, pa ćeš moći sići s nama i proživjeti svoj tristogodišnji viek, prije nego se pretvoriš u ukočenu pahuljicu pjene. Požuri se. Jedno od vas dvoje, ti ili on, mora umrieti prije izlaza sunca. Naša je baka tužna, a njena je žalost tako velika, te je i ona dala vještici, da svojim škarama odreže njene biele kose. Ubij Kraljevića i dođi! Samo brzo! Zar ne vidiš, kako se već nebo rumeni? Za koji čas izaći će sunce, pa ćeš morati umrieti.

One duboko uzdahnuše i zaroniše pod valove.

NESEBIČNA LJUBAV

Mala sirena odgrne bogati sag, koji je zatvarao šator i pogleda unutra. Opazi liepu nevjestu kako spava, a glava joj počiva na Kraljevićevim grudima. Ona se približi, nagne se, poljubi čelo svoga dragog, pogleda nebo, na kome je zora brzo rudila, promotri oštri nož a onda vrati pogled na Kraljevića, koji je u snu zvao svoju mladu ženu po imenu. Samo na nju misli: nož zadršće u sireninoj ruci. Ali odmah zatim baci ga u more koliko je daleko mogla.

Na mjestu, gdje ga je bacila, valovi su planuli crvenim žarom; kao da su kapljice krvi prsnule iz vode. Mala je sirena dugo s ljubavlju i žaljenjem gledala Kraljevića, a onda se bacila s broda u ocean, gdje je mislila, da će joj se tielo raztopiti u pjenu.

U taj čas izlazilo je iz valova sunce. Njegove blage i tople zrake pale su na pjenušavi vrh valova, a mala sirena nije nikako osjećala da umire. Vidjela je blistavu zviezdu i stotine prozirnih i veličanstvenih prikaza, koje su u zraku nad njom lepršale. Vidjela je i biela jedra na brodu, koja su od zore porumenila. U zraku se čula glasba; to je bio govor tih prozračnih prikaza; tako nježan i tih govor, koji ne može ni jedno ljudsko uho razabrati, kao što ih ni jedno ljudsko oko ne može vidjeti. Mala sirena opazi, da ona sad ima tielo slično njihovu i da se postepeno diže iznad pjene.

— Kamo idem? — upita se, a njezin glas, kao i glas veličanstvenih prikaza bio je previše eteričan, da bi ga mogla izraziti ijedna ljudska glasba.

ŠTO SU KĆERI ZRAKA REKLE MALOJ SIRENI

— Kćerima Zraka! — netko joj odgovori. — Sirena nema bezsmrtnu dušu niti je ne može dobiti, ako ne stekne ljubav jednog čovjeka. Ni Kćeri Zraka nemaju bezsmrtne duše, ali je mogu stvoriti svojim dobrim djelima. Mi letimo u vruće krajeve, gdje užareni zrak ubija ljude poput otrova; mahanje naših krila osvježuje ih; mi tamo prosipljemo zdravi miris cvieća; donosimo

ozdravljenje i život. Kada kroz tristo godina nastojimo da činimo dobro što više možemo, onda dobivamo bezsmrtnu dušu i imamo mjesto u vječnom blaženstvu. Jadna mala sireno, ti si svim srdcem nastojala da učiniš ono, što mi činimo; prihvatila si strpljivo svoja zla izkušenja, i evo se uzdižeš u red duhova, koji izpunjavaju zrak i koji mogu nakon tri stotine godina zaslužnog rada dobiti bezsmrtnu dušu.

Tada mala sirena podigne svoje blistave oči prema suncu i prvi put osjeti suze na svom licu.

ČINEĆI DOBRO NALAZIMO SREĆU

Na brodu je opet sve bilo živo i u pokretu. Ona ugleda Kraljevića i njegovu mladu ženu, kako je traže i tužno gledaju blistavu pjenu, kao da znadu da se bacila u valove. Ona nevidljivo poljubi mladu ženu u čelo, svojim krilima razhladi Kraljevića, a onda se s ostalom Djecom Zraka uzdigne na jedan ružičasti oblak, koji je nebom odlazio.

— Tako će nas, — rekoše joj drugarice, — odnieti za tristo godina u kraljevstvo Vječnosti.

— Ako ne budemo mogle doći tamo i prije, — prošapta joj na uho jedna Kći Zraka. — Mi lepršamo nevidljive po unutrašnjosti kuća i svaki put, kad nađemo dobro diete, koje je na radost svojim roditeljima i koje zaslužuje njihovu ljubav, skraćuje se naše vrieme kušnje.

Put prema višem i ljepšem . . .

Diete ne zna kad mi ulazimo u njegovu sobu, ali ako se mi radi njegova vladanja zadovoljno nasmijemo, onda se od tristo godina čekanja

odbije jedna godina. Ako naprotiv naiđemo na diete, koje nam svojom zloćom i ružnim ponašanjem natjera bolne suze na oči, svaka ta suza doda jedan dan vremenu našeg mučenja i čežnje.

Kraj

SADRŽAJ

Knjižica ima 14 slika.

IZDAJE DRUŽTVO SVETOG JERONIMA U ZAGREBU.
UREĐUJE DR JOSIP ANDRIĆ.
JERONIMSKO IZDANJE ŠESTSTOTINA ŠESTDESET
I ČETVRTO

TISAK HRVATSKE DRŽAVNE TISKARE U ZAGREBU